

печували існуючі нині потреби суспільства у фахівцях із затребуваних спеціальностей, із сучасним рівнем освіти на основі передових наукових досягнень та інновацій у навчальному процесі.

Т. Ю. Белофастова
РОЛЬ МУЗЕЮ В КУЛЬТУРОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ
ROLE OF MUSEUMS IN CULTUROLOGICAL EDUCATION

В умовах соціокультурних трансформацій у системі сучасної професійної освіти поряд з підвищеннем рівня професійної підготовки майбутніх фахівців актуальним стає морально-етичне відродження сучасної людини. Особливо це стосується культурологічної освіти.

Доведено, що навчити всього складно. Завдання ускладнюються, коли ідеться про формування цілісної системи знань про культуру, коли необхідно не тільки навчити майбутнього культуролога розбиратися в основних культурологічних поняттях, але й сформувати морально-етичне ставлення до світу, навчити бачити явища культури і розуміти, які з них «культурні», а які радше «антикультурні». Головне завдання педагога полягає в тому, щоб пробудити в молодої людини бажання навчитися.

Нині в Україні, на думку багатьох, існує певний розрив між освітою та культурою, який необхідно подолати. Духовні потреби особистості потрібно формувати. Навчання студентів-культурологів спрямоване на формування не тільки відповідних знань з філософії, теорії та історії культури (як такої ідеальної моделі), умінь «спілкуватися» з культурою, а й орієнтуватися в її сучасних тенденціях, досліджувати її прикладні аспекти в умовах сучасних соціокультурних трансформацій.

У сучасному суспільстві під культурою іноді розуміють сферу творчості, тобто те, що на рівні буденної свідомості має називу «мистецтво». Отже, спеціаліст у галузі культури повинен розуміти і мистецтво. Як свідчать спостереження, студент-культуролог не тільки рідко відвідує культурно-мистецькі заклади, зокрема і музей, а й іноді не помічає подій культурного життя.

Однією з причин такого явища є загальна криза суспільства, а також природна зміна в динаміці культури періодів «інтенсивного» й «екстенсивного» її розвитку.

Сучасна система освіти орієнтована переважно на передачу і засвоєння інформації у формі тексту. Нас майже ніхто ніколи не вчить споглядати картину, розуміти мову музики, танцю, скульптури тощо. Для культуролога — це серйозна проблема.

Володіння «мовою культури» — ознака професійної компетенції культуролога. Це «знайомство» найкраще здійснювати в музеях різних профілів, багатоманітність яких у вітчизняній музейній практиці безперечна. До того ж, як зазначає російський науковець Т. П. Калугіна, феномен музею завжди відповідає глибинним потребам культури.

Учені, коло наукових інтересів яких пов'язане з музеєм, останнім часом розглядають музей як засіб структурування культурного простору,

візуалізації культури (Гафанова Ю. Г., Драч Г. В., Калугіна Т. П., Ляпіко А. В., Мастеніца О. М. та ін.). Отже, цілком логічним є залучення музею до системи культурологічної освіти.

Навчання в музеї може проводитися як у формі проведення практичних занять, так і у формі всіх видів практики. Діапазон завдань, які вирішуються при цьому, досить широкий. Першим кроком можуть бути тренінги з ілюстрування на прикладах експонатів тих чи інших культурних явищ, з виявлення й оцінки культурної та історичної цінності музеїчних предметів. Не зайвим буде для культуролога і здатність проводити тематичні екскурсії.

Специфіка культурологічного підходу в організації та проведенні музеїчних занять виявляється і в характеристиці не тільки й не стільки певної речі, скільки тих тенденцій і реалій культури, які пов'язані з нею.

Щодо проходження практики, то вона може бути пов'язана з ознайомленням з функціональною структурою музею та його роллю в системі сучасної культури або у формі практичної допомоги музейним працівникам.

Залучення потенціалу музею в процесі підготовки культурологів дозволяє розширити загальну освітню базу, а також кваліфікаційну характеристику спеціаліста. Крім того, створюється додатковий виховний вплив на особистість.